

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Divi Avrelii Avgvstini Hippon. Episcopi Meditationes,
Soliloquia et Manuale**

Augustinus, Aurelius

Coloniae Agrippinae, 1649

De instabilitate cordis humani, 9

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54885](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54885)

precem exaudiat; quam ego, qui fundo, non audio. Deprecor illum ut mihi intendat, ego vero, nec mihi nec illi intendo, sed quod deterius est, immunda & inutilia in corde versando, foetorem horribilem ejus aspectibus ingero.

CAPVT IX.

De instabilitate cordis humani.

I. **N**ihil est in me corde meo fugacius; quod quoties me deserit, & per pravas cogitationes diffluit, toties Deum offendit. Cor meum, cor vanum, vagum, & instabile: dum suo ducitur arbitrio, & divino caret consilio, in seipso non potest consistere, sed omni mobili mobilius per infinita distrahitur, & hac atque illac per innumera discurret. Et dum per diversa requiem quærit, non invenit, sed in labore miserum, à requie vacuum manet. Sibi non concordat, à se dissonat, à se resilit, voluntates alternat, consilia mutat, ædificat nova, destruit vetera, destructa reædificat, eadem iterum atque iterum, alio & alio modo mutat & ordinat; quia vult & non vult, & nunquam in eodem statu permanet. Sicut enim molendinum velociter volvitur, & nihil respuit, sed quicquid imponitur molit, si autem nihil apponitur, seipsum consumit: sic cor meum semper est in motu, & nunquam requiescit: sed sive dormiam, sive vigilem, somniat & cogitat, quicquid ei occurrit. Et sicut molendinum arena, si imponatur, exterminat, pix inquinat, palea occupat: sic

cor

cor meum cogitatio amara turbat, immunda maculat, vana inquietat & fatigat. Ita cor meum dum futurum non curat gaudium, nec divinum quærit auxilium, ab amore cælestium elongatur, & in amore terrestrium occupatur.

2. Cumque elabatur ab illis, & involvitur in istis, vanitas illud recipit, curiositas deducit, cupiditas allicit, voluptas seducit, luxuria polluit, torquet invidia, turbat iracundia, cruciat tristitia: sicque miseris casibus submergitur omnibus vitiis, quoniam unum Deum (qui ei sufficere poterat) dimisit. Per multa dispergitur, & huc illucque quærit ubi requiescere possit; & nihil invenit, quod ei sufficiat, donec ad ipsum redeat. A cogitatione in cogitationem ducitur, & per varias occupationes & affectiones variatur; ut saltem varietate ipsarum rerum impleatur, quarum qualitate satiari non potest. Sic labitur cordis miseria, subtracta divina gratia. Cumque ad se revertitur, & discutit quod cogitavit, nil reperit, quia non opus fuit, sed importuna cogitatio, qua componit multa de nihilo; sic denique decipit imaginatio, quam dæmonum format illusio. Imperat mihi Deus, ut præbeam illi cor meum; & quia imperanti Deo non sum obediens & subditus, mihi sum rebellis & contrarius. Vnde mihi subjugari non potero, donec illi fuero subjectus; mihi que serviam nolens qui ei nolo servire volens. Idcirco plura machinatur cor meum uno momento, quam omnes homines perficere

possent uno anno. Cum Deo non sum unitus, & ideo in meipso sum divisus. Cum illo vero uniri non possum, nisi per charitatem; nec subjici, nisi per humilitatem; nec vere humilis esse, nisi per veritatem.

3. Expediit ergo, ut in veritate me discerem; & cognoscam, quam vilis, quam fragilis, & quam labilis sum. Deinde, cum omnes miseras meas cognovero, necesse est, ut illi inhaream, per quem sum, sine quo nihil sum, & nihil facere possum. Et quia à Deo peccando recessi, nisi per veram confessionem ad illum redire non possum. Fateri ergo oportet quod fatendum est: quia nunquam eo modo, aut ea intentione qua peccavi, peccata confessus sum; nec omnium recordatus sum, aut propter vetustatem, aut propter multitudinem: si autem confessus sum, non pure confessus sum propter turpitudinem: confessionem etiam meam divisi, ut diversis Sacerdotibus diversa manifestarem; & ita veniam carui, ad quam per partes pervenire putavi. Execranda namque fictio est, peccatum dividere, & superficietenus radere, non intrinsecus eradicare. Non enim utilis est confessio, nisi sit in oris veritate, & cordis puritate. Et ut tres sint, qui testimonium nobis dicant in cælo, Pater, Filius, & Spiritus sanctus: addamus testes sacerdotes cordi nostro, & ori, ut in ore duorum vel trium testimonium stet omne verbum.

4. Sed dicis: Sufficit mihi soli Deo confiteri, quia sacerdos sine eo à peccatis me

absol-

absolvere non potest. Ad quod non ego, sed beatus Iacobus responderet, dicens: Confitemini alterutrum peccata vestra. Conveniens namque valde est, ut nos, qui peccando Deo contumaces fuimus, poenitendo supplices sacerdotibus & ministris ejus simus; ut homo, qui ad gratiam conservandam mediatore non eguit, jam eam recuperare non nisi per mediatorem hominem possit. Gemat ergo & suspiret, & anxius pro peccato timeat & expavescat; sollicitus discurrat, auxiliores & intercessores quærat: prosternat se humiliter homini, qui humiliter astare noluit creatori. Nam & hoc saluberrimum est, ut homo corde poeniteat, & ore delictum suum confiteatur: quatenus Deus, qui pius adest per gratiam, cor ad poenitentiam compungat, deinde adsit, ut confitenti peccatorum veniam tribuat. Quod si forte peccator vere poeniteat, sed intercurrente articulo necessitatis ad confessionem pervenire non possit, confidenter credere debemus, quod summus sacerdos complet in eo, quod mortalis non potuit. Et jam apud Deum factum constat, quod homo quidem vere voluit, sed non valuit adimplere; quia confessionem non contemptus exclusit, sed impedivit necessitas.